

t. ex. *Erkebedragare*, *Erkebof*, bedragare, bof, värst af alla; *Erkedum*, ytterst dum, o. s. v. Sådana ord äro för öfrigt: *Erkeelak*, *-gnidare*, *-hexa*, *-hora*, *-hycklare*, *-kättare*, *-lat*, *-lymmel*, *-lögn*, *-lögnare*, *-narr*, *-procentare*, *-skurk*, *-skälm*, *-spelare*, *-tjuf*, *-tok* [Ärke.]

ERKEBISKOP, m. 2. (af grek. *Archiepiskopos*) Biskop, som har högsta uppsigten öfver kyrkoärendena i ett större område (rike, provins) och har flera biskopar under sig. — *Ss. E-sem-bete*, *-svärdighet*.

ERKEBISKOPLIG, a. 2. Som tillhör eller har afseende på en erkebiskop eller erkebiskopsvärdigheten.

ERKEBISKOPSDÖME, n. 4. Se *Erkebiskopsstift*.

ERKEBISKOPSHUS, n. 5. Hus, palats, der en erkebiskop bor.

ERKEBISKOPSKÅPA, f. 1. Den biskopskåpa eller *pallium*, som af påven tilldelades en erkebiskop och betalades med en dryg summa till romerska skattkammaren.

ERKEBISKOPSMÖSSA, f. 1. En erkebiskops embetsmössa, den han vid högtidliga embetsförrättningar bär på hufvudet.

ERKEBISKOPSSTAF, m. 2. pl. — *stafvar*. Den biskopsstaf, som af konungen tilldelades en erkebiskop, till tecken af hans herdevård om församlingen, och som, jemte ringen, utgjorde den s. k. investituren.

ERKEBISKOPSTOL, m. 2. 1) En erkebiskops värdighet, embete och myndighet. — 2) Se *Erkebiskopssäte*.

ERKEBISKOPSSÄTE, n. 4. Staden, stället, der en erkebiskop vanligtvis bor och der han äger att utöfva förnämsta delen af sina embets-åligganden.

ERKEDEJJEKNE, m. 2. pl. — *djeknar*. Så kallades fordom den förnämste andelige tjänstemannen i ett stift, näst biskopen. Ordet är bildadt efter det latinska *Archidiaconus*.

ERKEEMBETE, n. 4. Så kallades de höga embeten, med hvilka romerska kejsarens belånade de tyska kurfurstarna.

ERKEENGEL, ärrkeä'ngl, m. 2. pl. — *englar* (af grek. *Archangelos*) Engel, som, enligt Hebreernes föreställning, var hufvudman för en hel skara af andra och betecknade någon viss högre förrättning i Jehovas tjänst. Sådana erkeenglar voro Gabriel, Rafaël och Michaël.

ERKEFIENDE, m. 5. 1) Dödlig, afgjord, afsvuren fiende. — 2) *E-n*, föräldrad benämning på Djefvulen.

ERKEFÄ, n. 4. (fam.) Se *Erkeäsna*.

ERKEHERTIG, m. 2. Titel, som prinsarne utaf huset Österrike tillade sig, sedan de af kejsar Fredrik I år 1436 erhållit samma rang som kurfurstar (d. v. s. kurfurstar, emedan desse innehade ett erkeembete).

ERKEHERTIGDÖME, n. 4. Titel, som det egentliga Österrike äger.

ERKEHERTIGINNA, f. 1. En erkehertigs gemål eller enka efter en sådan.

ERKEHERTIGLIG, a. 2. Som tillhör eller har afseende på en erkehertig eller dess värdighet, o. s. v.

ERKEJUDE, m. 2. pl. — *judar*. Procentare, ockrare i högsta grad.

ERKEJÖNS, m. 2. (fam.) Se *Erkeäsna*.

ERKEKAMERERARE, m. 5. Titel, som kurfursten af Brandenburg fordom förde. Jfr. *Erkeembete*.

ERKEKÄNSLER, ärrkekänslä'r, m. 5. Titel, som fordom tillkom de tre kurfurstarna i Mainz, Trier och Cöln. Jfr. *Erkeembete*.

ERKEMARSKALK, ärrkemarschalk, m. 5. Titel, som kurfursten af Sachsen fordom förde. Jfr. *Erkeembete*.

ERKEMUNSKÄNK, m. 2. Titel, som tillkom konungen af Böhmen såsom tysk kurfurste. Jfr. *Erkeembete*.

ERKESKATTMÄSTARE, m. 5. Titel, som tillkom, i början kurfursten af Pfalz, och sedan kurfursten af Braunschweig. Jfr. *Erkeembete*.

ERKESTIFT, n. 5. Så kallas i Sverige Upsala stift, såsom lydande under rikets erkebiskop.

ERKEÄSNA, f. 1. (fam. skämtv.) Ytterst dum människa. — *Syn.* Erkefä, Erkejöns.

ERKÄNNA, ärtjä'nna, v. a. 2. (t. *erkennen*) 1) Medgifva såsom sant, obestriddigt, verkligt. *Han e-nner, att han emottagit penningar. E. sitt fel, sin skuld, sin oförmåga. Jag e-nner gerna, att det kunnat vara bättre. E. evangelii sanningar. E. sitt sigill, sin underskrift, tillstå, att man satt sitt sigill, sitt namn under en skrift. E. ett barn, förklara, att man är far eller mor till ett oäkta barn. E. sig öfverträffad af någon, förklara, att man anser sig öfverträffad af honom. — Syn. Se Medgifva. — 2)*

Förklara, att man anser något rättmätigt, lagligt, behörigt. *E. riktigheten, lagligheten af ett dokument. E. ett testamentes riktighet. E. en regering, förklara, antingen uttryckligt eller genom tyst samtycke, att man anser den lagligt och rättmätigt vara bestående. I samma mening säges äfv.: E. en furste, en regent. Han e-nner ingen annan lag än sin egen vilja, han rättar sig blott efter sin egen vilja, sitt eget tycke. E. sitt beroende af någon. — Syn. Se Godkänna. — 5) Känna tacksamhet för något. *E. åtnjutna välgärningar. Jag e-nner med tacksamhet den stora godhet, ni bevisat mig.**

ERKÄNNANDE, n. 4. Handlingen, omständigheten, att man erkänner.

ERKÄNNSAM, ärtjä'nnsamm, a. 2. Som erkänner (bem. 5) åtnjutna välgärningar, hyser tacksamhet derför. *E. för en välgärning, en tjänst, ett biträde, en godhet. Vara e. emot någon. — Syn. Tacksam.*

ERKÄNNSAMHET, f. 5. Se *Erkänsla*, 1 o. 5.

ERKÄNSLA, ärläg'gla, f. 1. sing. 1) Känsla af tacksamhet. *Jag skall alltid med största e. ihågkomma de välgärningar, jag af er åtnjutit. Visa sin e. — Syn. Tacksamhet, Erkännsamhet. — 2) (mindre brukl.) Gåfva, som man ger någon, för att betyga sin tacksamhet. *Håll till godo detta som en liten e. — Syn. Diskretion, Duser. — 3) Erkännande. Komma till e. af sitt fel, af sina synder, erkänna sitt fel, &c. — Syn. Erkännsamhet.**

ERLÄGGA, ärläg'ga, v. a. 2. (böjes som *Lägga*) Betala. Brukas i administrativ stil och det mera värdade talspråket. *E. skall, afgift, böter. E. sitt arrende in natura. E. 10 R:dr i afgift för något. E. en afgift af 10 R:dr. E. sin hyra i rätten tid. — Syn. Betala, Gålda, Utgåra.*

ERLÄGGANDE, n. 4. Handlingen, då man erlägger.

ERNÄ, ä'rnä', v. a. 2. Komma till erhållande af något, som man sökt vinna. *Jag har nu ändligen e-t, hvad jag sträfvat efter. E. målet för sina önsningar. E. sin afsigt, sin önskan. — Syn. Uppnä, Vinna.*